

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJEV ČRNOMELJ, NOVO MESTO IN TREBNJE

Leto I. — Stev. 28.

Novo mesto, 2. septembra 1950

Izhaja tedensko

Setveni plan bo sestavil kmet sam

Nekaj dni še in jesenska setev bo tu, z njo pa tudi novo gospodarsko leto. Naš kmet se je iz izkušenj preteklih let navadil, da ob tej priložnosti ne računa samo s tem, kar bo potreboval prihodnje leto za svoje gospodarstvo, pač pa tudi s količinami pridelkov, ki jih bo prispeval državi. Prav zaradi tega je veliko kmetov, ki že danes sprašujejo, kdaj bodo dobili svoje plane, da bodo lahko krepko prišli za delo.

Setveni plan je imel mnogo dobrih stvari po načinu planiranja v preteklih letih. Navadil je kmete sodelovati z državo in jim dal možnost, da so lahko sejali rastline, ki so jih potem tudi lahko oddali državi. Po drugi strani pa lahko rečemo, da kmetje niso dobili pravočasno v roke setvene plane, kar so hote ali ne hote zagrešili krajevni ljudski odbori ter s tem povzročili posledice. Tako delo je preko mere pospeševalo birokracijo, posebno ker je bilo treba izpolnjevanje setvenega plana pregledati po dvakrat, trikrat ali še večkrat.

Vse dobre in slabe lastnosti je videla naša ljudska oblast. Da bi dobre lastnosti naši kmetje obdržali, slabe pa odstranili, je odločila, da tak način planiranja opusti. V bodoče si bodo kmetje pred setvijo lahko postavljali sami plane, ne bodo jih prejeli od ljudske oblasti kot pretekla leta; kajti vsak kmet najbolj ve, koliko in kaj bo lahko posejal po svojih njavah.

Ker bo našim kmetom ta sprememba nudila možnost, da bodo svobodneje sejali, smo prepričani, da bodo vsi pošteti kmetje to spremembo toplo pozdravili. V preteklih letih so oblasti izračunale, kakšne tržne presežke lahko pričakujejo od našega kmetijstva na podlagi odkupov in ugotovljenih donosov. Na podlagi tega so vsi okrajji dobili seznam količin posameznih pridelkov, ki jih morajo prihodnje leto odkupiti. Naloga okrajnih, posebno pa še krajevnih ljudskih odborov je, da bodo te količine sedaj razdelili na vsa tista posestva, ki so imela v preteklih letih tržne presežke. Pri razdeljevanju se bo treba boriti še naprej za odkrivanje zatajenih površin.

Pri ugotavljanju tržnih presežkov je vsem odborom naročeno, da upoštevajo donose preteklih let in za izračunavanje tržnega presežka vzamejo sredino med večletnim slabim donosom in najboljšim donosom. Letošnje vprašanje tržnih presežkov se preučuje zelo stvarno in pravično.

Vsa kmečka gospodarstva, pri katerih je ugotovljen tržni presežek, bodo do prvega septembra obveščena, koliko bodo prihodnje leto prodala državi. Tako bo vsak kmet zvedel, koliko bo dal pri odkupu posameznih pridelkov. Odslej bo vsak kmet sejal po svoji volji. Če se bo boril za večji hektarski donos in bo pridelal na 1 hektar zase in za državo, mu ne bo nihče predpisoval, da

Z današnjim dnevom smo začeli vpisovati 2. ljudsko posojilo. Priprave za to veliko stvar so v okrajih Črnomelj, Trebnje in Novo mesto potekale nekam nepripravljeno. Bilo je kup dobre volje pri okrajni vpisni komisiji, ki pa ni našla pri nekaterih okrajnih aktivistih pravo življenje. Niso znali priteniti pomen drugega ljudskega posojila na krajevne in vaške vpisne komisije, niso znali dati roko aktivistu na vasi in niso videli v marsikaterem kraju množičnih organizacij, ki so bile prve poklicane, da bi se zavzele za čim lepši uspeh tega posojila. Kljub tem velikim napakam so trije okrajji dosegli do danes kar zadovoljive uspehe. Marsikje pa se je znašel kmet, ki je brez kogar koli ponudil častno posojilo, delavci in nameščenci so pa svoja posojila vzdignili dvakratno od prvega. Tudi obrtniki so to pot pokazali zaupanje v naše državno vodstvo. Poglejmo! Če si ogledamo le nekaj primerov iz naših treh okrajev, bomo ugotovili, da je korak dolenskega človeka vreden koraka vseh ostalih v Sloveniji.

Čebelica, daj mi medu...

Franč Zupančič iz Št. Jerneja je čebelar. Z dobro voljo je ponudil državi 15.000 dinarjev posojila. »Če bo pa ajda dala pašo mojim ljubim čebelicam, bo dober del jesenskega izkupička za med »rajžal« v našo ljudsko blagajno: dal bom 20.000 din posojila!« Njegova žena, ki je učiteljica v Št. Jerneju, ne bo zastajala za njim.

Štiri sinove sem imela...

Ana Bradačeva iz Podhoste je imela štiri sinove. Je član Zveze borcev narodnoosvobodilne borbe. Dala bo 5.000 dinarjev. »Nisem ne lačna, niti slabo oblečena. Domač »šparovček« bom izpraznila in dala denar v posojilo. Nimam

mora posejati 1,5 hektarja. Najvažnejše je, da bo posejal tiste tržne količine, ki jih bo moral prodati državi, drugo pa je njegova stvar. Pri tem bo laže upošteval svoje težave kot so: pomanjkanje delovne sile, gnoja itd.

Razumljivo je, da se bodo pri vsem tem upoštevale že udomačene navade. Tako se bo lan za vlakno odkupoval v grosupeliskem okraju in ne kje drugje, sladkorna pesa se bo odkupovala na Dravskem in Murskem polju, hmelj v Savinjski dolini itd. Novo je samo to, da je ta načrt računal s precejšnjim zmanjšanjem površin, posejanih z žitom, in z ustrežajočim povišanjem površin, posejanih z vrtninami in s krmo.

Priporočamo odgovornim na okrajih, na krajevnih ljudskih odborih in pa vsem kmetom, da prečitajo članek »Odslej si bodo kmetje sami sestavljali setvene plane« v »Slovenskem poročevalcu« 19. avgusta letos. Tita

STOJIMO NA PRAGU NOVE VELIKE ZMAGE!

strahu zanj, kakor ga nisem imela za štiri sinove, ki so se borili za našo svobodo. Z njimi sem pomagala domovini med vojno, s štirim sinovi pomagam tudi danes njej, ki jo tako grdo blatijo z vseh strani!«

Slavni Rog se ne bo izneveril

Delavci, vozniki in uslužbenci Lesno-industrijskega podjetja (LIP) Novo mesto, ki so z vsakim dnevom bolj in bolj povezani z našim slavnim Rogom, od kogar terjamo dragocene devize, so plan 2. ljudskega posojila 500.000 dinarjev že s 24. avgustom dosegli. Na sestanku so moško povedali: plan je prenikel! Zvišajmo ga za 50%! In so ga zvišali, kar kmalu pa bomo zvedeli, da so tudi povečani plan dosegli.

Nekje v Rogu je stresla s sebe košata bukev zrelo listje in z njim posula grob padlega borca, ki je dal življenje za srečo nas vseh, voznik LIP pa je potegnil z dobro rejenima konjema na novo nalóžen voz z lesom iz Roga, počil z bičem in zavriskal po soteški dolini. To je bil voznik Jože Fink, ki bo vpisal 17.000 dinarjev. Odgovoril mu je voznik Tone Fink, ki je dvanajstkrat zamahnil z bičem: torej 12.000! Zdravo, Tone!

Koliko boš dal?

Pa se znova vrnimo v Št. Jernejsko faro. Na trgu v Št. Jerneju sta se srečala Ignac Kušljanov in Janko Recljev.

Janko Recljev je pomežiknil Kušljanu: »Koliko boš dal?«

»Šest!«

»Šestnajst!« je kresnil Nace v odgovor.

Jerele, ki nam v Št. Jerneju melje žito v moko, pravi, da bo dovolj 5.000 dinarjev, župnik je pa s tisočakom povedal, da mu ni v nadlego 2. ljudsko posojilo.

Pametno izvoljen ljudski odbor

Devet članov KLO Orehovica pri Št. Jerneju bo vpisalo 29.500 dinarjev: Francka Franko 5.000, Stane Novak 4.000, prav tako Jože Potočar, predsednik KLO pa 3.000 dinarjev. Ostali člani pa 2.500 in eden 1.000 dinarjev.

To častno besedo so dali odborniki KLO Orehovica na seji, kateri so prisostvovali tudi predstavniki množičnih organizacij. Množične organizacije dihaajo v tem kraju skupaj s KLO, zato ni čudno, da so predstavniki teh organizacij dali tudi častno obljubo: sedem članov — 20.000 dinarjev. To je odbor in to so množične organizacije! Za seboj bodo potegnili tudi ostale, ki bodo potrdili s posojilom svojo partizansko dejavnost.

Kri ni voda!

V domovinski vojni prekaljeni, nadaljujemo bitko tudi po vojni. To so člani Zveze borcev Narodnoosvobodilne vojne v novomeškem okraju. V Orehovici bodo

dali v posojilo 65.000 dinarjev, v Žužemberku 45.000, v Št. Jerneju 70.000...

Kri ni voda! Za temi kraji gre vrsta drugih, ki nočejo zaostajati.

Vedno v prvi vrsti!

Mladina novomeškega okraja je dala veličasten delež Šamac-Sarajevo, Brčko-Banovići, v žilo »Bratstva in edinstva«, dala žulje v zadružno domove, v hmelj...

Pred njo je 2. ljudsko posojilo. Informbirojevski strici skušajo napraviti iz nje osla: radi bi ji nataknil očala z zelenim steklom in ji rekli, kot lahko samo oslu govore: »Jéj, jéj, saj je trava!«

Ker pa ni naša mladina oslu podobna in se ne da »plavšati« z zelenimi očali, je zgradila dela, ki jih občuduje ves svet. Tudi v II. ljudsko posojilo bo dala svoje neomajno zaupanje.

Mladina v Veliki Loki bo vpisala 25.000 dinarjev. Tudi staršem nekaterih mladincev iz tega kraja bodo sneta zelena očala. Za to se bodo potrudili njihovi otroci, ki bodo dali roditeljem pero v roke, da podpišejo posojilo.

Mladinci novomeškega okraja so že do 24. avgusta obljubili 740.000 dinarjev. Milijon ni daleč. Vsak čas se bo zavedna mladina tega okraja srečala z njim.

Mladina v tekstilni tovarni v Novem mestu bo držala besedo in z navdušenjem dala v posojilo 169.500 dinarjev; »Pionir« se tudi postavi s svojo mladino: 50.800!

Mladina Mokronoga je s prvo obljubo 25.000 dinarjev napovedala vsem mladinskim aktivom v okraju Trebnje tekmovalje za 2. ljudsko posojilo. S tem, ko mladinci Mokronoga prepričujejo bivalce o pomenu posojila, sami sebi zvišujejo dano obljubo, tako da bo prva beseda ne enkrat, ampak dvakrat prekorajčena.

Zaključno s 30. avgustom so v naših treh okrajih dali sledeče obveze za drugo ljudsko posojilo:

okraj Novo mesto	5.608.900 din
okraj Trebnje	3.500.000 din
okraj Črnomelj	2.123.000 din
skupno	11.231.900 din

Kaj pa člani KZ?

Vsote, ki jih bodo vplačali v posojilo, so častne in odgovarjajo vsem tistim, ki pravijo, da je v zadrugah grob in revščina. Prav gotovo bodo še dodali k prvi besedi. Niso pa s tem končali. Njihova pot pelje naprej, med tiste, ki so nekam odmaknjeni od stvarnosti in lebde nekje v oblakih. S prepričevanjem bodo pomagali množičnim organizacijam, da bodo imele z vsemj vpisnimi komisijami in aktivisti čim več uspeha. Uspeh jim ne bo ušel.

